

חברות וחברים יקרים,

לפני שמגיעים ליום הבחינה, החלטנו לכתוב לכם כמה דברים חשובים. **חשוב לקרוא עד הסוף.** ראשית, בנוגע לתחושת המוכנות בימים שלפני הבחינה - אתם לומדים כבר לא מעט שבועות במרתון שנראה אינסופי. והנה, בימים האחרונים שלפני הבחינה יש לא מעט נבחנים שחושבים - אם רק היו לי עוד כמה ימים לסיים את הנושא הזה וההוא, עוד מטלת ניסוח ועוד בחינת סימולציה... אם אתם חשים כך - מצוין. סימן שהתכוונתם כראוי ואתם מוכנים 😊 קשה להרגיש מוכנים בצורה מושלמת לבחינה לאור כמות החומר האינסופית. סמכו על עצמכם ועל כך שהידע שצברתם מספיק כדי לעבור את הבחינה בהצלחה.

מה לארוז?

- ✓ תעודת זהות או דרכון ישראלי בתוקף
- ✓ הזימון לבחינה והאישור להקלות אם קיבלתם כזה
- ✓ כלי כתיבה (נדבר עליהם בהמשך)
- ✓ שעון או סטופר (גם עליהם נדבר מיד)
- ✓ עליונית לשיטת הבצל, כי תמיד חס מדי או קר מדי באולם הבחינה ובכלל בגדים נוחים
- ✓ אטמי אוזניים למי שצריך
- ✓ אוזניות - מותר להשתמש באוזניות מבטלות רעשים, אולם יש להעמידן לבדיקה של אנשי הצוות לוודא שהאוזניות לא מחוברות לשום דבר (אוזניות מטווח). האוזניות חשובות מאוד גם להתנתקות בהפסקות בין חלקי הבחינה.
- ✓ חבילת טישו או גליל נייר טואלט - מצוין לשמירה על היגיינה, לניגוב דמעות (אושר, רק אושר) ולכיסוי חלופות.
- ✓ פתק שמזכיר לעצמכם לקחת מחר בקבוק מים וארוחות ארוזות ליום ארוך
- ✓ למי שמעוניין בסימניות (דגלונים) לקובץ החקיקה של הדין המהותי - הכינו לעצמכם מראש דגלונים עם כל החוקים העיקריים בכל תחום, וגם כמה דגלונים ריקים למקרה שבו יצרפו חוקים או תקנות שלא הכנתם עבורם דגלונים מראש. מותר להדביק דגלונים על הקובץ. זה כמובן לא חובה. רק אם אתם מעדיפים ורוצים.
- ✓ כדור לכאב ראש או תרופות מרשם שלכם - כדור לכאב ראש שיהיה לכל מקרה (הלוואי שלא תשתמשו). תרופות מרשם - כמובן לא לשכוח.

כמה עצות חשובות ליום שלפני הבחינה

- הגישה הרווחת היא שיש להפסיק ללמוד לכל המאוחר בצהרי היום שלפני הבחינה. מהניסיון שלנו, כל אחד צריך לעשות מה שטוב לו. יש אנשים שהמשך הלימוד מרגיע אותם ומונע מחשבות מלחיצות. יש אנשים שחיבים את הניתוק. אין הנחיה אחת שטובה לכולם. תעשו מה שיגרום לכם להירגע. אבל בלי אלכוהול בערב שלפני, בלי ארוחה כבדה שתשפיע עליכם ובלי ללכת לישון בארבע לפנות בוקר.
- **"חילוץ מנטאלי"** - יום הבחינה הוא יום מורכב, שיש בו לא מעט עליות וירידות רגשיות. המפתח להצלחה בבחינה הוא להיות מוכנים לרגעים הקשים, ולדעת להתאושש באופן מיידי ולצאת מהם. חילוץ מנטאלי הוא דבר שאתם יכולים וצריכים להכין מראש, בדיוק כמו שאתם מכינים שעון או כריך. חישבו על סיטואציה קשה שהשפיעה עליכם מנטאלית, כמו סימולציה קשה, ציון נמוך או אתגרים במהלך הלימוד, ושחזרו את הדרך הטובה ביותר שבה התמודדתם עם הסיטואציה הזו. כשנתקלתם בשאלה קשה במיוחד ש"הורידה" אתכם - האם עזר לכם לעצור רגע את הסימולציה, ללכת לשטוף פנים ולחזור? האם אמרתם לעצמכם מילות עידוד ספציפיות? האם דמיינתם את הרגע שבו תקבלו את ההודעה של ציון ה"עובר" והדמיון הזה עזר לכם להתרומם? התמקדו בכלי החילוץ הזה והשתמשו בו ברגעים קשים!
- עצה קטנה למי שיכול ורוצה - **כדאי להגיע בערב שלפני הבחינה למקום שבו אתם אמורים להבחן.** רק להציץ עליו. לראות היכן ממוקמת הכניסה, היכן החניון למי שמגיע ברכב פרטי והיכן ממוקמת תחנת האוטובוס אם תגיעו בתחבורה ציבורית. זה דבר קטן והוא לא הכרחי, אבל הוא עוד אלמנט שמפחית את תחושת אי הוודאות. אם אתם לא יכולים להגיע פיזית למקום - גם צפייה בגוגל מפות יכולה לסייע.

אילו כלי כתיבה לקחת?

עט, עיפרון, מחק – **בחלק הניסוח** - מותר לכתוב בעט ומותר לכתוב בעיפרון. מבירור עם מחלקת מתמחים - **אסור** לכתוב בעט מחיק. **בחלק הדינוני ובחלק המהותי** – חייבים לסמן בעיפרון בלבד!
ההמלצה שלנו: **השתמשו בעיפרון לאורך כל הבחינה**. הביאו כמה עפרונות מחודדים כדי שלא תצטרכו לחדד עפרונות באמצע המבחן ולבזבז זמן. גם עיפרון מכני וחודים למילוי זה פתרון מצוין למי שרגיל לעבוד איתו. מי שלוחץ על הנייר בזמן הכתיבה ומשתמש בעיפרון מכני – בחרו בעיפרון של 0.7 מ"מ או אפילו 0.9 מ"מ ולא ב-0.5 מ"מ, שהחוד שלו דק ועלול להשבר ביתר קלות.
סרגל – מסייע מאוד! גם לוודא שאתם מסמנים את התשובה במקום הנכון בטופס התשובות וגם לסמן קו מתחת לכותרות הביניים בחלק הניסוח.
מדגש (מרק) – אם אתם רגילים לעבוד עם מדגש בבית – הביאו אותו גם לבחינה. רצוי מדגש בצבע צהוב, מאחר שהצבעים האחרים כהים ועלולים להסתיר יותר מאשר להדגיש. מי שרגיל להדגיש כותרות במטלת הניסוח – רק בצהוב! צבעים אחרים משחירים את הסריקה ולא ניתן לקרוא את הכותרות.

איך עובדים עם זמנים בבחינה?

כאמור, אל תשכחו להביא אתכם שעון או סטופר. המלצתנו היא לא להביט בשעון לאחר כל שאלה. הדבר יוציא אתכם מריכוז ויכניס אתכם ללחץ מיותר. קבעו מראש צמתי זמן שבהם אתם מציצים בשעון ומוודאים שהכל בסדר מבחינת הזמנים.
ההמלצה שלנו: **בדינוני** הציצו בשעון לאחר כל 15 שאלות **ובמהותי** הציצו בשעון לאחר כל 10 שאלות – הזמן שאתם אמורים לעמוד בו בכל פעם הוא כ-40 דקות.
 קחו בחשבון שבתחילת הבחינה נדרש יותר זמן "להתניע" את המוח לחשיבה מהירה, ולכן סביר והגיוני שיידרש לכם קצת יותר זמן לשאלות הראשונות.
 אל תרוצו. קראו לאט, רצוי עם מצביע (עט או עיפרון). מוטב להפסיד 2-3 שאלות שלא תספיקו ותנחשו אבל תעבדו מצוין ביתר השאלות, מאשר לעמוד בזמנים על חשבון איכות הקריאה והפתרון שלכם. מצד שני, לא "לטבוע" בשאלה אחת למשך זמן ממושך. אם אתם לא יודעים את התשובה עכשיו – גם בעוד שלוש דקות לא תדעו אותה. חבל על זמנכם היקר. הכריזו רשמית כי מדובר ב"שאלה אבודה", סמנו את הניחוש שלכם בטופס התשובות ועברו הלאה.

מתי לסמן בטופס התשובות?

ההמלצה שלנו: **אחרי כל שאלה!** אל תצברו שאלות, אל תסמנו בקבוצות, וחלילה לכם מלהמתין ולסמן הכל בסיום הבחינה. מלבד החשש הברור מטעויות בסימון במצב שבו מסמנים כמה תשובות ברצף (לדלג על שאלות בטעות ולסמן במקום הלא נכון או פשוט לסמן תשובה לא נכונה), סימון אחרי כל שאלה גם יסייע לכם להתנתק מהשאלה הקודמת ולהתחיל מחדש, וימנע רצפים של טעויות.

החלפת תשובות

אל תגידו "לי זה לא יקרה". זה יכול לקרות לכולם, וזה לא טוב.
 כמעט תמיד החלפת תשובה (סימנתי תשובה ואז החלפתי את הסימון לתשובה אחרת) היא מעשה שגוי. כמעט תמיד תחליפו את התשובה הנכונה בתשובה שגויה. למה זה קורה? כי החלופות מצליחות לערער את בטחונכם ולהפעיל עליכם "מניפולציה רגשית".
 כמה פעמים קורה לכם שאתם חשים שהיד נשלחת "מעצמה" לחלופה מסוימת, מבלי שאתם יודעים להסביר למה וחושבים שמדובר באינטואיציה או בניחוש? לכו עם היד. זהו לא ניחוש וזו לא אינטואיציה. זהו **הזיכרון** שלכם. אבל מה קורה לאחר שסימנתם? אתם מתחילים להתלבט מול חלופות אחרות שנראות "הגיוניות".
 פה טמון הכשל. אם זה "נראה הגיוני" - זו "מניפולציה רגשית" שמפעילה עליכם החלופה האחרת. אל תחליפו תשובות. המצב היחיד שבו נכון להחליף תשובה הוא אם גיליתם שפספסתם נתון, ולאור הקריאה המחודשת אתם **יודעים** מה התשובה הנכונה ומוכנים לסמן עליה כוכבית. **אין כוכבית? אין החלפה!**
עוד סיבה טובה לא להחליף חלופה – בהנחיות הוועדה הבוחנת למועד זה מודגש כי יש להימנע ממחיקה של משבצת שהושחרה בטופס התשובות, ואם מעוניינים להחליף תשובה יש לפנות לאחראי על האולם מטעם הלשכה (לא למשגיחים). לא ברור האם ההוראה תיאכף בפועל – אבל פשוט לא כדאי להסתבך.

טיפים ודגשים להתנהלות בבחינה עצמה ובכל חלק שלה :

דגש כללי וחשוב מאוד

התייחסו לבחינת האמת כ"עוד סימולציה" במידת האפשר. אל תעשו שום דבר חדש שלא ניסיתם קודם. שכפלו את התפקוד שלכם בבית גם לבחינה. לא שיטת עבודה שמנסים בפעם הראשונה, לא שעון שלא עבדתם איתו קודם, אפילו לא עיפרון במקום עט או להיפך. ככל שהסיטואציה תהיה מוכרת ו"רגילה" עבורכם – התפקוד שלכם יהיה טוב יותר. וכן, מכנסי הפיגימה הכי נוחים שלכם שלבשתם כשפתרתם את כל הסימולציות בבית - נחשבים לבגד לגיטימי לגמרי בבחינה! **מילות המפתח – זה מוכר לי וזה נוח לי.**

דגשים לחלק הניסוח

- הקפידו להגיע לפחות חצי שעה לפני תחילת הבחינה לאולם שבו אתם אמורים להבחן. היו כמה מועדים שבהם אפשרו לנבחנים באופן לא פורמלי לעיין במטלה כרבע שעה לפני תחילת הבחינה הרשמית. היו גם מועדים שלא אפשרו... אבל אם יהיה לנו מזל ויאפשרו במועד שלכם – ודאו שאתם נמצאים במקום ויכולים להרוויח מזה.
- הקפידו לתכנן מראש את חלוקת הזמנים בחלק זה, כי הזמן עובר במהירות. הקצו לפחות 25 דקות לכתיבת הניתוח המשפטי. גם אם לא מספיקים לסיים את המסגרת הטכנית והעובדות - 25 דקות לפני תום הזמן עוזבים הכל ומתחילים לכתוב את הניתוח המשפטי.

דגשים לחלק הדין הדיוני

- חשוב לזכור שזה החלק ה"קשוח" ביותר כי הוא בחומר סגור. חשוב עוד יותר לזכור שחלק זה מהווה פחות ממחצית הבחינה, ושסטרטגיה נכונה תוביל אתכם להשיג בו די נקודות כדי לעבור את הבחינה בהצלחה בשילוב חלק הדין המהותי והניסוח.
- עבודה באסטרטגיה נכונה - **מיינו** בתוך חצי דקה בין השאלות שאתם יודעים והשאלות שאינכם יודעים. בשאלות שאינכם יודעים בהן את התשובה – הקפידו לעשות סוויץ' בראש **לא למיניציה** של החלופות. חפשו חלופה שמגבילה את סמכות בית המשפט, חלופה שכוללת הסבר, חלופה כוללת וגורפת. אלו חלופות שהסיכוי שתהיינה נכונות הוא קטן מאוד.
- לא לגמור את כל האנרגיות בדיוני. קריטי לשמור אנרגיות לחלק הכי משמעותי בבחינה – הדין המהותי.

דגשים לחלק הדין המהותי

- הקדישו את הדקות הראשונות לרשימת החוקים בחוברת החקיקה שתקבלו. כתבו בצד כל חוק לאיזה נושא הוא שייך וספרו כמה חוקים יש בכל נושא (כמה חוקים בחוזים, כמה בנזיקין, כמה בעונשין וכו'). הפעולה הזו תעזור לכם למסגר ולמייין את החקיקה באופן יעיל יותר.
- כאמור – מי שנוח לו לעבוד עם דגלונים לסימון החוקים בחוברת החקיקה – הוועדה הבוחנת מתירה זאת.
- זוכרים איך פותרים שאלה במהותי?
 - קוראים את גוף השאלה ביחד עם החלופות.
 - מגוון השאלה - מוציאים נתונים חשובים.
 - מהחלופות - לומדים מה הסוגיות שעליהן שואלים בשאלה ואותן יש לחפש בחקיקה. לכתוב את הסוגיות בצד. שימו לב - אם השאלה שואלת על שתי סוגיות - סביר מאוד שתצטרכו להגיע ליותר מסעיף חוק אחד.
 - מחפשים בחקיקה -
 - נעזרים ברשימה שמיינו בהתחלה כדי להגיע לחוק המתאים.
 - לחפש את כותרת הפרק הרלוונטי בהתאם לסוגיה שאותה צריך לחפש, ובתוך הפרק לחפש בכותרות הסעיפים.
 - אם יש "נקודות אחיזה" בגוף השאלה או בחלופות (מספרים, מילים מיוחדות ולא נפוצות) – חפשו ספציפית אותן באמצעות סריקה של החוק.

דגשים להפסקות בין חלקי הבחינה השונים

- אם לא הלך בחלק מסוים - זה לא אומר שלא תעברו את הבחינה. להרים את עצמכם, לזכור כמה למדתם, כמה אתם יודעים, **כמה מגיע לכם לעבור**, ולהכנס עם אש בעיניים לחלק הבא.
- השתדלו לא לדבר ולא להשוות תשובות עם חברים בהפסקות בין החלקים. זהו גורם לחץ מאוד שלילי. מצאו לכם פינה שקטה, שבו עם אוזניות ופלייליסט מרגיע, או סתם בשקט, והתנתקו.

למדתם היטב, האמינו בעצמכם. **חישבו טוב – יהיה מצוין**.
מבטיחות לשלוח לכם מחשבות טובות מתחילת הבחינה ועד סופה (כולל הארכות זמן!)
מחזיקות לכם אצבעות ומחכות לעדכונים מכל אחד ואחת מכם.

אנחנו מצרפות את הנוהל שפרסמה הוועדה הבוחנת לקראת המבחן.

בהצלחה!!!

שלכם, הלית, אסנת, אסתי
וכל סגל המרכז האקדמי שערי מדע ומשפט